

**Toespraak van voorzitter Metsola tijdens de informele Europese Raad
6 oktober, Granada**

Dankuwel. Geachte aanwezigen,

Graag wil ik hier een aantal belangrijke uitdagingen aanstippen waar we voor staan, en wil ik aangeven op welke manier het Europees Parlement kan helpen om deze uitdagingen aan te pakken.

Migratie blijft een van de grootste problemen waar Europa mee te maken heeft. Iedere keer wanneer er verkiezingen zijn, is migratie een van de onderwerpen die het zwaarst wegen voor de kiezers, en dat geldt voor alle lidstaten. Toch slagen we er al heel lang niet in om vooruitgang te boeken bij de aanpak van dit probleem. Het is nu echt nodig om een uitweg uit deze impasse te vinden. Het voorstel dat nu in behandeling is kan aan de verwachtingen van de mensen voldoen zonder dat zij ertoe gedreven worden extreme standpunten in te nemen. Het gaat hier om een aanpak voor de bescherming van onze grenzen die eerlijk is voor degenen die een veilige toevlucht zoeken, die streng is voor degenen die daar geen recht op hebben, en die een vuist maakt tegen criminele netwerken die zich schuldig maken aan de uitbuiting van kwetsbare personen. Is het een perfect voorstel? Natuurlijk niet.

Maar we zijn wel dichter dan ooit bij een oplossing, en met nog een half jaar te gaan voor het einde van ons mandaat hebben we de kans om nog voor de volgende verkiezingen een akkoord te bereiken over een asiel- en migratiepact.

Om vooruit te komen moeten we compromissen sluiten. Compromis is geen vies woord.

Het Europees Parlement zal zich onverkort blijven inzetten om dit pakket af te ronden. We kunnen niet toelaten dat dit debat de zoveelste Europese verkiezingscampagne overheerst en polariseert, en daarom moeten we de wetgevende instrumenten aanreiken om het probleem aan te pakken.

Waar er een politieke wil is, is een weg. Dat hebben we gezien tijdens de pandemie, maar ook bij ons verzet tegen de illegale aanval van Rusland op Oekraïne. Onder meer door onze klimaatuitdagingen aan te gaan, ons minder afhankelijk te maken van Russische energie, wereldwijde normen voor de digitale sector vast te stellen en de basis te leggen voor de komende jaren.

De afgelopen jaren hebben we dingen voor elkaar gekregen die velen voor onmogelijk hielden. Dat kunnen we opnieuw doen.

We hebben onze krachten gebundeld op een manier die onze Unie sterker, autonomer en slagvaardiger heeft gemaakt dan ooit tevoren.

De wereld verandert en we moeten ons daaraan aanpassen en meeveranderen. We moeten ernaar blijven streven om van Europa een plek te maken met gelijke kansen voor iedereen, met veiligheid en zekerheid, welvaart, menswaardigheid en werkgelegenheid - waar iedereen zich volledig kan ontplooiën, zonder sociale ongelijkheden.

Dat betekent dat er wegen vooruit moeten worden gevonden om een nieuwe generatie en een nieuwe golf van Europeanen en Europese lidstaten hoop te geven.

Uitbreiding is het krachtigste geopolitieke instrument waar de Unie over beschikt. En juist in deze nieuwe geostrategische omgeving kan een EU met nieuwe leden, die gebaseerd is op duidelijke doelstellingen, op heldere criteria en op merites, een belangrijke bijdrage leveren aan de vrede, veiligheid, stabiliteit en welvaart op het Europese continent. Bij een dergelijk uitbreidingsproces is dan ook iedereen gebaat.

Om die reden heeft het Europees Parlement erop aangedrongen dat Oekraïne en Moldavië de status van kandidaat-lidstaat van de EU krijgen. Die status geeft deze landen een duidelijk Europees perspectief en is een krachtige stimulans om democratische hervormingen door te voeren. Dat uitbreiding tot belangrijke veranderingen kan leiden, is de afgelopen 20 jaar wel duidelijk geworden. Daarom willen we tegen het einde van het jaar de volgende stap zetten, als die landen daar klaar voor zijn.

Het is nu tijd om de daad bij het woord te voegen. Hun ambitie moet worden beantwoord door onze bereidheid en ons vermogen om te veranderen. Daarom moeten we binnen de EU een echte discussie voeren over ons vermogen om nieuwe leden op te nemen, maar ook over de nodige interne hervormingen. Dit had al veel eerder moeten gebeuren. Als deze landen klaar zijn om toe te treden, moeten wij klaar zijn om ze op te kunnen vangen. De zaak op de lange baan schuiven lost niets op.

Daarom moet deze discussie tijdens het komende mandaat hoog op onze agenda blijven staan. Daarna is het aan elke kandidaat-lidstaat om zich volledig in te blijven zetten om aan de toetredingscriteria te voldoen. Bovendien moet er serieus aan worden gewerkt om alle openstaande bilaterale geschillen op te lossen.

Natuurlijk zal elke kandidaat-lidstaat zijn eigen weg moeten volgen. We mogen geen half werk leveren, maar het is wel belangrijk dat we gereed zijn op het moment dat het nodig is. Als we kandidaat-landen onnodig laten wachten, moeten we niet raar opkijken als andere partijen in het gat springen dat we hebben opengelaten.

Uitbreidingen zorgen voor meer strategische autonomie, net als een begroting die aansluit bij de behoeften.

Over het voorstel voor een herziening van onze begroting: middelen zijn eindig. De pandemie, de invasie in Oekraïne, natuurrampen en de uit de hand gelopen kosten van levensonderhoud hebben hun tol geëist. De stijgende rentetarieven hebben de financieringskosten voor NextGenerationEU opgedreven. Het gecombineerde effect hiervan is dat de begroting van de EU tot het uiterste wordt opgerekt.

En het is onze plicht om te reageren.

De wereld is de laatste jaren onherkenbaar veranderd, en onze prioriteiten ook.

We kunnen het er allemaal over eens zijn dat er meer middelen nodig zijn om de migratie aan te pakken en Oekraïne te blijven steunen bij het volgen van een duurzame koers voor de lange termijn.

We zijn het er ook over eens dat lidstaten die getroffen worden door natuurrampen snel en effectief moeten worden gesteund. Op momenten dat ze Europa het meest nodig hebben, moeten we klaar zijn om in te springen.

Ook moeten we de daad bij het woord voegen als het gaat om ons concurrentievermogen, want daarmee kunnen we echte, duurzame economische groei genereren, die nodig is om onze ambities waar te maken.

Bestaande middelen hebben we op slimme manieren herverdeeld. Maar in de toekomst moeten we duidelijk zijn over wat dit betekent. Als we toestaan dat de kosten voor de financiering van NextGenerationEU ten koste gaan van programma's die ons concurrerend maken en waar onze burgers direct van profiteren, zoals Erasmus en Horizon, of die programma's zelfs helemaal laten verdwijnen, is dat niet iets wat de mensen gemakkelijk zullen accepteren.

Deze week is het 33 jaar geleden dat Duitsland, en daarmee Europa, herenigd zijn. Dat werd in 1990 gekarakteriseerd als "niets minder dan een wonder". Ik zie het niet als een wonder, maar als een bewijs van de kracht van politiek en diplomatie om oplossingen te vinden. Europa draait erom de politieke wil te tonen om schijnbaar onoverkomelijke problemen en verschillen te overwinnen, manieren te vinden om levens te veranderen, geopolitieke problemen die al generaties lang spelen op te lossen en de loop van de geschiedenis te veranderen.

Deze mentaliteit hebben we nu weer nodig, of het nu gaat om migratie, uitbreiding of het meerjarig financieel kader.

Het Europees Parlement is er klaar voor, en is gereed om de standpunten van de burgers naar voren te brengen en aan hen door te geven welke besluiten genomen zijn. Het Europees Parlement is bereid zijn steentje bij te dragen om de EU-burgers te betrekken bij het Europese project. Want dat is de enige manier om ervoor te zorgen dat de hervormingen die we willen doorvoeren uiteindelijk een succes worden.